

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

Допускається до захисту

Завідувач кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки

назва

професор Сокольська Т.В.

підпис, вчене звання, прізвище, ініціали

«04» листопада 2022 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

«ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ»

(за матеріалами Управління з питань молоді та спорту
Білоцерківської міської ради)

Виконав(ла) Нагалецька Надія Василівна

прізвище, ім'я, по батькові, підпис

Керівник доцент Панасюк В.І.

вчене звання, прізвище, ініціали підпис

Рецензент доцент Артімонова І.В.

вчене звання, прізвище, ініціали підпис

Я, Нагалецька Надія Василівна, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква 2022

РЕФЕРАТ

Нагалеvська Надія Василівна. «Європейський досвід розвитку молодіжної політики в Україні»

Досліджено теоретичні та науково-методичні положення розвитку молодіжної політики в Україні з урахуванням європейського досвіду.

Теоретичною й методичною основою кваліфікаційної роботи є загальнонаукові та спеціальні методи: аналізу та синтезу – для деталізації об'єкта дослідження; узагальнення – для розкриття теоретико-методологічних засад реалізації механізмів молодіжної політики в умовах глобалізації; порівняльний та систематизації – для вивчення нормативно-правового забезпечення реалізації молодіжної політики; системний – для розкриття концептуальних основ молодіжної політики в умовах глобалізації.

Виявлено сутність та складові молодіжної політики, а також особливості реалізації європейської молодіжної політики; з'ясовано місце і роль молодіжної політики в системі публічної політики та проаналізовано нормативно-правове забезпечення молодіжної політики в країнах Європи, здійснено аналіз формування та реалізації державної молодіжної політики в Україні та окреслено можливості реформування молодіжної політики України на основі європейського досвіду;

Зроблено висновок, що формування та розвиток о молодіжної політики в Україні доцільно проводити з урахуванням європейського досвіду. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що теоретичні положення, висновки та рекомендації, розроблені автором і запропоновані у роботі можуть бути використані для удосконалення молодіжної політики в Україні та Київському регіоні. Крім того, впровадження запропонованих заходів дозволить спростити процеси соціалізації молоді, підвищити увагу до індивідуума, як суб'єкта соціально-економічного розвитку в контексті поглиблення європейської інтеграції.

Кваліфікаційна робота магістра містить 120 сторінок, 7 таблиць, 10 рисунків, список використаних джерел із 71 найменування, 1 додатку.

Ключові слова: молодіжна політика, європейський досвід, європейська молодіжна політика, забезпечення молодіжної політики.

ANNOTATION

Nagalevska Nadiya Vasilivna. "European experience of youth policy development in Ukraine"

It has been investigated the development of theoretical and scientific-methodological provisions of the youth policy in Ukraine, taking into account the European experience, were studied.

The theoretical and methodological basis of the qualification work is general scientific and special methods: analysis and synthesis - for detailing the research object; generalization - to reveal the theoretical and methodological foundations of the implementation of youth policy mechanisms in the conditions of globalization; comparative and systematization - to study the regulatory and legal support for the implementation of youth policy; systemic - to reveal the conceptual foundations of youth policy in the conditions of globalization.

It is concluded that the formation and development of the youth policy, as well as the peculiarities of the implementation of the European youth policy, are revealed; the place and role of youth policy in the system of public policy has been clarified and the normative and legal support of youth policy in European countries has been analyzed, the formation and implementation of the state youth policy in Ukraine has been analyzed and the possibilities of reforming the youth policy of Ukraine based on European experience have been outlined;

It the practical significance of the obtained results lies in the possibility of the formation and development of youth policy in Ukraine should be carried out taking into account the European experience. The practical significance of the obtained results is that the theoretical provisions, conclusions and recommendations developed by the author and proposed in the work can be used to improve youth policy in Ukraine and Kyiv region. In addition, the implementation of the proposed measures will simplify the socialization processes of young people, increase attention to the individual as a subject of socio-economic development in the context of deepening European integration.

The master's thesis contains 120 pages, 7 tables, 10 figures, a list of used sources with 71 names, 1 appendix.

Key words: youth policy, European experience, European youth policy, provision of youth policy.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН ..	10
1.1. Сутність та складові молодіжної політики.....	10
1.2. Моделі формування та розвитку європейської молодіжної політики	16
1.3. Напрями розвитку молодіжної політики в умовах євроінтеграції.....	24
Висновки до розділу 1.....	34
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРАКТИЧНИХ АСПЕКТІВ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ	36
2.1. Оцінка участі молоді в розвитку економіки держави.....	36
2.2. Аналіз формування та реалізації державної молодіжної політики в Україні	46
2.3. Європейська практика розвитку молодіжної політики в Україні..	68
Висновки до розділу 2	77
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ	79
3.1. Шляхи розвитку молодіжної політики в Україні з урахуванням європейського досвіду	79
3.2. Шляхи реалізації державної молодіжної політики Управлінням з питань молоді та спорту Білоцерківської міської ради Київської області	86
Висновки до розділу 3	105
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	107
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖРЕЛ	112
Додаток	120

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Коваль Г. Роль молодіжних громадських організацій у формуванні та реалізації державної молодіжної політики. / Наукові праці: Науково-методичний журнал. Державне управління. 2013. Вип. 202. Т. 214. с. 42
2. Коваль Г. Сутність державної молодіжної політики. / Наукові праці : Науково-методичний журнал. Державне управління. 2017. Том 159. Випуск 147 с. 62
3. Коваль Г. В. Вплив молодіжних громадських організацій на формування та реалізацію державної молодіжної політики. / Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології. 2018. Вип. 2. С. 74-79. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdytp_2013_2_15
4. Сіверс З. Ф. Особливості соціальних уявлень та настановлень сучасної молоді щодо політико-правових інститутів / Наукові студії із соціальної та політичної психології. 2018. Вип. 37. С. 62-72.
5. Пал Л. Аналіз державної політики . К. : Основи, 2019.422 с.
6. Гавловська А. О. Етапи та елементи молодіжної політики: теоретично-прикладний вимір / Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. 2015. Вип. 14. С. 74-78 URL http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_jur_2015_14%281%2923
7. Державна молодіжна політика. URL: <http://uk.wikipedia.org/wiki>
8. Панасюк В. М. Молодіжна політика: поняття, структура та суб'єктний склад відносин в сфері її реалізації / Актуальні проблеми держави і права. - 2013. Вип. 21. С. 166-170. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdp_2003_21_32
9. Галабурда Ю. Молодіжний недержавний сектор у контексті становлення громадянського суспільства в Україні / Соціальна політика і соціальна робота. 2011. № 2. С. 14-17
10. Кулік В та ін. Молода Україна: сучасний молодіжний рух та неформальна ініціатива . К. : Центр дослідження проблем громадянського суспільства, 2020. 460 с.

11. Васютинський В. О. Вплив мовних і регіональних чинників на соціальне самовизначення студентів / Наукові студії із соціальної та політичної психології: 36. статей. 2017. Вип. 17 (20). С. 247– 252.

12. Сторожук Р. П. Державна молодіжна політика в контексті європейського вибору України: механізми реалізації: дис. на здобуття наук, ступеня канд. наук з держ. управління : спец. 25.00.02 / Роман Петрович Сторожук. Одеса, 2011. 223 с.

13. Кербаль М. О. Зарубіжний досвід формування нормативно- правової бази щодо молодіжної політики / Сучас. укр. політика, політики і політологи про неї. Вип. 13. Київ-Миколаїв, 2018. С. 122-129.

14. Головенько В. А. Молоде покоління України в алгоритмі суспільних процесів / Український соціум. 2006. № 2. - с. 34

15. Сторожук Р. П. Молодіжна політика в Україні на шляху до євроінтеграції / Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. праць. ОРІДУ. Вип. 4 (24). Одеса, 2005. С. 170-178.

16. Левченко О. М. Практика роботи з волонтерами та громадськими організаціями / Київ. : ОКО, 2011. 134 с.

17. О'Коннелл Б. Пересматривая роли и взаимоотношения добровольческих организаций и правительства : пер. с англ. Вашингтон, 2005. 152 с.

18. Коваль Г. В. Міжнародна практика формування та реалізації державної молодіжної політики / Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]. Сер. : Державне управління. 2012. Т. 186, Вип. 174. С. 30-33

19. Report of Policy Action Team 2: Young People. L., 2000. P. 106-110

20. Пересмотренная Европейская хартия об участии молодежи в общественной жизни на местном и региональном уровне : принята Конгрессом местных и региональных властей Европы (10-я сессия. 21 мая 2003 г.). URL:

www.coe.int/t/dg4/youth/Source/Coe_youth/Participation/COE_charter_participati

on_pdf.

21. Штанська О. В. Зарубіжний досвід взаємодії державної молодіжної політики та політики зайнятості / Теорія та практика держ. упр. 2009. № 4. С. 82 – 91.

22. Сторожук Р. П. Зарубіжний досвід реалізації молодіжної політики / Державне будівництво. 2007. № 1(1). Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2007_1%281%29 51.

23. Доклад Генерального секретаря ООН (A/60/133). Глобальный анализ и оценка национальных планов действий по вопросу о занятости молодежи / Библиотека документов ООН, связанных с URL: <http://www.un.org/youth.html>.

24. Баглик В. С. Механізми формування молодіжної політики на міжнародному рівні / Актуальні проблеми державного управління. 2015. № 1. С. 382-386.

25. Артеменко І. Суб'єктні моделі взаємодії органів державної влади та інститутів громадянського суспільства у процесі формування і реалізації молодіжної політики / Актуальні проблеми державного управління. 2017. Вип. 1. С. 43-47.

26. Особливості й основні функції державної молодіжної політики URL: <http://lektsii.net/3-52143.html>.

27. Балакірева О.М., Головенько В.А. Державна молодіжна політика як важливий напрям діяльності владних інститутів щодо розв'язання проблем молоді в сучасній Україні II Укр. соціум. 2006. №6. С. 149-150.

28. Державна молодіжна політика в Україні: світовий і національний досвід формування та реалізації URL: <http://www.viche.info/journal/1740/>.

29. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді» URL: № 2998-XII від 05.02.1993 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2998-12>

30. Проблеми молодіжної політики в сучасній Україні / Політ. Менеджмент. 2005. № 4. С. 63-69.

31. Мотречко В. Особливості формування державної молодіжної політики

в ЄС та перспективи її імплементації в Україні / Публічне адміністрування: теорія та практика. 2014. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2014_2_3

32. Поліщук В. Стратегія молодіжної політики у західноєвропейських та східноєвропейських країнах як основа підтримки дітей і молоді / Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. 2013. Вип. 26. С. 157-159.

33. Старостіна А., Кравченко В. Сутність та практичне застосування методики конструювання категоріального апарату економічної науки (на прикладі понять «глобалізація» та «підприємницький ризик») / Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2011. № 128. с.10

34. Europe 2020. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth, available at URL: <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.Pdf>

35. Європейська хартія про участь молоді в муніципальному та регіональному житті. URL: <https://khpg.org/1143206666>

36. Державна служба статистики. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ11_u.htm

37. Безробіття в Україні зростає під впливом економічних факторів та застарілої системи освіти. URL: <http://www.bakertilly.ua/ua/news/id1149> № 5

38. Закон України «Про зайнятість населення» від 05.07.2012 067- VI/ URL <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.

39. Державна молодіжна політика: здобутки та невирішені проблеми. URL: http://studopedia.com.ua/1_53125_molodizhna-politika-nezalezhnoi-ukraini-z--roku.html

40. Державна молодіжна політика в Україні: світовий і національний досвід формування та реалізації URL: <http://www.viche.info/journal/1740/>.

41. Державна цільова соціальна програма «Молодь України» на 2016-2020 роки / URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/148-2016-%D0%BF>.

42. Найдич М. Волонтерська діяльність як вектор молодіжної політики ЄС / Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2017. № 1. С. 34-43.

43. Кульчій І. О., Лебедин Т. В. Аналіз програм розвитку державної молодіжної політики в Україні / Молодий вчений : наук. журн., 2015. №6(3) (21). С. 120-124

44. Державні молодіжні програми в Україні. URL: http://studopedia.com.ua/1_53129_derzhavni-molodizhni-programi-v-ukraini.html

45. Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2009-2015 роки. Кабінет Міністрів України. Постанова від 28 січня 2009 р. № 41 URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/41-2009-%D0%BF>

46. Формування та реалізація державної молодіжної політики в Україні в умовах децентралізації. Тернопіль : Терно-граф, 2017. 100с.

47. Самооцінка здоров'я та шкідливі звички серед молоді. URL: <https://dismp.gov.ua/downloads/samoocinka-zdorovya-ta-shkidlivi-zvichki-sered-molodi>.

48. Молодь України – 2017. Центр незалежних соціологічних досліджень «ОМЕГА». 2017 р.

49. Луценко С. М. Особливості реалізації молодіжної політики в Україні та за кордоном: управлінський аспект / Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. 2016. Вип. 1. С. 157-165. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2016_1_25

50. Гуцалова М. В. Моделі молодіжної політики в країнах Європейського Союзу / Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»]. Сер. : Політологія. 2014. Т. 230, Вип. 218. С. 18-21.

51. Міністерство молоді та спорту України запрошує молодь долучитися до обговорення проекту концепції державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2021-2025 роки. URL:

<http://molod.sm.gov.ua/index.php/uk/1568-ministerstvo-molodi-ta-sportu-ukrajini-zapros hue-molod-doluchit isya-do-obgovorenn ya-proektu-kontseptsiji-derzhavnoji-tsilovoji-sotsialnoji-programi-molod-ukrajini-na-2021-2025-roki>

52. Борданова Л. С. Удосконалення молодіжної політики зайнятості на регіональному рівні / Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія : Економічні науки. 2011. № 4(1). С. 80-84.

53. Бородін Є. І. Молодіжна політика / Соціологія політики: Енциклопедичний словник / авт.-упоряд. : В. А. Полтораєк, О. В. Петров, А. В. Толстоухов. К. : Вид-во Європ. Ун-ту, 2009. С. 249-250

54. Васильєв А. Удосконалення організаційно-функціонального механізму реалізації державної молодіжної політики України / управління та місцеве самоврядування. 2013. Вип. 4. - С. 131.

55. Головенько В. А. Молоде покоління України в алгоритмі суспільних процесів / Український соціум. 2006. № 2. с. 34

56. Гостєва Т. О. Місце молодіжних організацій європейської народної партії в європейському молодіжному русі та їх вплив на молодіжний рух в Україні / Наукові записки НаУКМА. 2012. Т. 134: Політичні науки. С. 44-48.

57. Квітка А. В., Сидоренко О. А. Державна молодіжна політика зайнятості в Україні / Соціальна економіка. 2016. № 1. С. 52 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/se_2016_1_8

58. Коляда Н. М. Новітні підходи до молодіжної роботи як до стратегічного напрямку соціальної політики в Україні / Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки. 2017. Вип. 79(2). С. 210-214.

59. Мідик О. М. Використання міжнародного досвіду у здійсненні державної політики підтримки талановитої молоді в Україні / Ефективність державного управління. 2015. Вип. 45. С. 108-115.

60. Модель реалізації молодіжної політики в умовах децентралізації / Веб-сайт Ініціативи «Децентралізація». URL: <https://decentralization.gov.ua/youth/molod-v-oth>

61. Липа І., Черсак О., Молодій О. Народна пісня в контексті репертуарної політики дитячого хорового колективу / Гірська школа Українських Карпат. 2017. № 16. С. 86-89.

62. Комплексна програма підтримки та розвитку молоді Київської області на 2015-2020 роки «Молодь Київщини». URL: <http://koda.gov.ua/obladminstratsija/struktura/strukturni-pidrozdili-oda/molodizhna-politika/molod-kiiU5Bii-pa-2015-2020-goki/>.

63. Разумова Г. В., Сорсорян Е. З. Головні аспекти реалізації державної молодіжної політики в Україні в умовах децентралізації / Економічний простір. 2018. № 132. С. 83-94.

64. Суший О. До методологічних засад соціокультурної парадигми державного управління: від каузальності до контекстуальності / Ефективність державного управління : зб. наук. праць. 2012. Вип. 30. С. 58-65.

65. Шиян О. І. Сучасні підходи до впровадження освітньої політики з питань забезпечення здорового способу життя молоді у Європейському регіоні / Теоретичні та прикладні питання державотворення. 2011. Ви. 8. С. 487-497.

66. Штейн Г. Проблеми зайнятості молоді на ринку праці: порівняльний аналіз досвіду України та Європейського Союзу / Схід. 2015. № 5. С. 100-105.

67. European Commission, Promoting young peoples full participation in education, employment and society Brussele, 5.9.2007 COM (2007) 498 final / URL: http://eur-lex.europa.eu/.../site/en/com2007_0498en01.pdf.

68. Europe 2020. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth, available at URL: <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%20007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.Pdf>

69. Ярошович В. І. Трансформація державної молодіжної політики щодо соціалізаційних процесів у середовищі студентської молоді / Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування. 2018. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2018_1_27.

70. Указ Президента України «Про Національну стратегію розвитку державної молодіжної політики до 2030 року» № 94/2021, від 12.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/94/2021>

71. Якімова Н. С., Шаульська Л. В. Напрями підвищення конкурентоспроможності молоді в контексті забезпечення ефективності державної соціальної політики / Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського. Серія: Економічні науки. 2018. № 1. С. 119-127.